

Az ügy száma: Pfv.III.20.666/2024/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A kérelmező: kérelmező¹

A kérelmező képviselője: Dr. Török Viktória ügyvéd cím¹

A kérelmezett: kérelmezett

A kérelmezett képviselője: Bézi és Jaczkó Ügyvédi Iroda cím²

Az eljárás tárgya: törvényességi felügyeleti eljárás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmező

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.90.010/2024/2. számú végzés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 83.Pkt.30.154/2023/11. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmezett a Fővárosi Törvényszék által 01-02-0003995 számon nyilvántartott szervezet. A kérelmező a kérelmezett tagja.

A kérelmező kérelme és a kérelmezett ellenkérelme

[2] A kérelmező 2023. április 19-én kérelmet terjesztett elő törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránt, melyben a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) 71/G. § (2) bekezdés c) pontja alapján a kérelmezett szervezet közgyűlésének összehívását kérte elnök és intézőbizottság megválasztása érdekében.

[3] A kérelmezett vitatta az állított törvénysértő állapot fennállását és az eljárás megszüntetését kérte.

Az első- és a másodfokú határozat

[4] Az elsőfokú bíróság végzésével a kérelmet a Cnytv. 71/E. § (4) bekezdés alapján elutasította, mivel álláspontja szerint a kérelmező nem bizonyította sem azt, hogy a tisztségviselők lemondása 2022. februárban szóban vagy írásban címzett nyilatkozatként, az arra jogosult döntéshozó szerv előtt megtörtént, sem pedig a 2022. május 4-ére összehívott közgyűlés szabályszerű megtartásának tényét, ezáltal a lemondásnak a közgyűlésen való megtételét.

[5] A kérelmező fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Cnytv. 71/A. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló

2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 389. §-a és 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[6] A jogerős végzés indokolásában az ítéltábla a Cnytv. 71/A. § (3) bekezdése alapján rögzítette, hogy törvényességi felügyeleti eljárásban – eltérően a Pp. bizonyítási szabályaitól – kizárólag okirati bizonyításnak és az érintettek, azaz a kérelmező és a kérelmezett szervezet képviselője meghallgatásának van helye, miből következően a kérelmező által indítványozott tanúbizonyítást megalapozottan mellőzte az elsőfokú bíróság.

[7] Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú végzés bizonyítékértékelő munkájával is. Kiemelte, hogy a lemondások hatályosulásához arra lett volna szükség, hogy a közgyűléshez intézetten történjenek, azonban sem a gazdatüntetésen tett nyilatkozatok, sem a Baromfi Termék Tanács honlapján fellelhető adatok nem tekinthetők ilyen, a kérelmezett alapszabályának, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:25. § (3) bekezdésének megfelelő, a kérelmezett döntéshozó szervéhez intézett, címzett lemondó nyilatkozatnak.

[8] A 2022. május 4-i közgyűlés állított megtartását és határozatképességét, az ott tett jognyilatkozatokat és határozatokat a kérelmezőnek okirattal – és nem az általa kért tanúbizonyítással – kellett volna igazolnia. Kétséget kizáró okiratok hiányában az elsőfokú bíróság megalapozottan vonta le következtetését, miszerint a 2022. május 4-i közgyűlés szabályszerű megtartása, ezáltal a kérelmező által hivatkozott lemondások megtétele nem volt megállapítható az ügyben.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[9] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az ügyben elsőfokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[10] Arra hivatkozott, hogy a jogerős végzés a Pp. 276. § (1) és (5) bekezdéseibe, valamint a Cnytv. 71/A. § (3) bekezdésébe és a 71/G. § (2) bekezdés c) pontjába ütközően jogszabálysértő.

[11] Fenntartotta, hogy a kérelmezett korábbi intézőbizottsága a lemondási szándék 2022. február 4-i bejelentését követően a lemondást megerősítette a 2022. május 4-i – megnyitott és határozatképesnek nyilvánított – közgyűlésen. Mivel a lemondás megtételét az alapszabály sem köti alakisághoz, és elfogadást sem igényel, az alapszabály egyedül azt írta elő, hogy a közgyűlés felé történjen, az intézőbizottsági tagok és a szövetség elnökének lemondása megtörtént. A kérelmezett működése törvényellenessé vált.

[12] A kérelmezett intézőbizottságának lemondására okirati bizonyíték nem állt rendelkezésre, a kérelmező ezért a közgyűlésen jelen volt nyolc tag – egyben az ügyben érintettnek minősülő személyek – meghallgatását kérte tanúként. A Cnytv. 71/A. § (3) bekezdésének sérelméhez vezetett álláspontja szerint, hogy a törvény – az eljáró bíróságok álláspontjától eltérően – nem zárja ki a tanúbizonyítást: csak meghatározza azokat a konkrét

személyeket, akik meghallgathatók. Nem korlátozza ezen felül a törvény az ügyben érintett személy fogalmát sem a felek személyére, ezért érintettnek minősültek és meghallgathatók voltak a kérelmezett közgyűlésén megjelent tagok. Hangsúlyozta, hogy a Cnytv. vizsgált szabálya kifejezetten nevesíti is – ezáltal egyértelműen lehetővé teszi – a szervezet tagjának személyes meghallgatását a törvényességi felügyeleti eljárásban.

[13] Az elsőfokú bíróságnak fel kellett ismernie a meghallgatni kért személyek tagi mivoltát, így meghallgatásuk lehetőségét, ha pedig aggálya volt ezzel kapcsolatban, nyilatkoztatnia kellett volna a kérelmezőt. A kérelmező fellebbezésében pedig már kifejezetten hivatkozott arra, hogy a meghallgatni kért személyek a kérelmezett tagjai.

[14] Mindebből következően az eljáró bíróságok jogszabálysértően mellőzték a törvény szerint lehetséges és az ügy eldöntése szempontjából szükséges bizonyítás lefolytatását, és az emiatt hiányos tényállás alapján tévesen következtettek arra, hogy 2022. május 4-én nem került sor a kérelmezett közgyűlésének megtartására, ott az intézőbizottság tagjai részéről a tisztségükről való lemondás bejelentésére. A tényállás téves megállapítása következtében a jogerős végzés a Cnytv. 71/G. § (2) bekezdés c) pontjának megsértésével utasította el a kérelmezőnek a közgyűlés bíróság általi összehívására vonatkozó kérelmét.

[15] A kérelmezett – nyilatkozatának tartalma szerint – a jogerős végzés hatályban fenntartását kérte. Egyetértett annak indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[16] A Kúria a jogerős végzést a Cnytv. 71/A. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátaiban belül vizsgálta felül, és a kérelmező által megjelölt okból nem találta jogszabálysértőnek.

[17] A felülvizsgálati eljárás lényegét és korlátait illetően – egyben a felülvizsgálati eljárás kereteinek tisztázáshoz – leszögezi a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás nem folytatása az ügy érdemében hozott jogerős határozattal befejezett eljárásnak. A felülvizsgálat a jogerős ítélet, illetve az ügy érdemében hozott jogerős végzés ellen igénybevehető rendkívüli perorvoslat, amiből nemcsak az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, és nem lehet tárgya sem olyan tény-, sem pedig jogkérdés, amely a megelőző eljárásban nem merült fel, de következik az is, hogy felülbírálati jogkörét a Kúria az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a törvényes határidőben érkezett perorvoslati kérelemben előadott jogszabálysértések, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérés vizsgálatával gyakorolhatja, amennyiben a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai megfelelnek a Pp. további, a felülvizsgálati kérelem tartalmával szemben megfogalmazott követelményeinek [Pp. 406. § (1) bekezdés, 413. § (1) bekezdés].

[18] Jelen ügyben a felülvizsgálatot kérő kérelmező egymással logikai összefüggésben állította a Cnytv. és a Pp. több megjelölt rendelkezésének sérelmét: a Cnytv. 71/A. § (3) bekezdése szabályozási tartalmának álláspontja szerint téves meghatározását, ebből eredően

állította egyben a bizonyítási eljárás hiányosságát [Pp. 276. § (1) és (5) bekezdés], és az előzőekből következően egyúttal azt, hogy megalapozatlan a Cnytv. 71/G. § (2) bekezdés c) pontjára alapított kérelem érdemi elbírálása, elutasítása.

[19] A Cnytv. 71/A. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés azt mondja ki, hogy törvényességi felügyeleti eljárásban – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – csak okirati bizonyításnak és az ügyben érintettek személyes meghallgatásának van helye. Rögzíti a törvényhely ehhez kapcsolódóan azt is, hogy a bizonyítás során a bíróság a szervezet képviselőjét, tagját, továbbá kérelemre indult eljárás esetén a kérelmezőt személyesen meghallgathatja vagy tőlük írásbeli nyilatkozatot kérhet.

[20] A Cnytv. fenti rendelkezése a civil szervezetek vonatkozásában egységes nemperes eljárásként 2017. március 1-jével intézményesített törvényességi felügyeleti eljárás egyik szabálya, mellyel a jogalkotó – a 2016. évi CLXXIX. törvényhez fűzött indokolásból is kitűnően – a modellszabályozásnak tekintett cégtörvényességi szabályokat vette át. Felismerhetően figyelembe vette a jogalkotó a cégtörvényességi eljárások általános szabályai mellett a cégeljárás speciális szabályait és gyakorlati tapasztalatait is.

[21] A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) megfelelő szabálya [Ctv. 72. § (3) bekezdés] a Cnytv. vizsgált rendelkezésével egyezően szól arról, hogy törvényességi felügyeleti eljárás során – ha e törvény másként nem rendelkezik – csak okirati bizonyításnak, valamint az ügyben érintettek személyes meghallgatásának van helye. A cégügyekben régóta érvényesülő elvek szerint ügyben érintettek maguk a felek. Cég tagjának ügybeli érintettsége és személyes meghallgatásának ebből következő lehetősége azokban a kivételes esetekben merül fel, amikor a cégbíróságnak magával a taggal szemben van hatásköre törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására és magával a taggal szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazására. {Törvényben nevesített példa erre, ha a minősített befolyásszerző elmulasztja a bejelentési kötelezettségét [Ptk. 3:324. § (1) bekezdés, Ctv. 81. § (5) bekezdés].}

[22] Kiemeli még a Kúria, hogy civil szervezetekkel szemben lehetséges törvényességi felügyeleti nemperes eljárás 2017. március 1-jétől hatályos szabályozásával a jogalkotó célja gyors és hatékony bírósági fellépés biztosítása volt. Ennek nyilvánvaló szabályozási eszköze a bizonyítási eljárás ismertetett szabálya.

[23] Mindebből következően a Cnytv. ügyben vizsgált 71/A. § (3) bekezdése – a Ctv. mintaként szolgáló szabályozásával megegyezően – a Pp.-ben nevesített bizonyítási eszközök igénybevételét világosan szűk körben, kizárólag az okiratokra terjedően engedi meg törvényességi felügyeleti eljárásban.

[24] A Cnytv. 71/A. § (3) bekezdésében az a további rendelkezés, amely az ügyben érintettek személyes meghallgatásának lehetőségét teremti meg, és lehetővé teszi, hogy a bíróság az eljárás alá vont szervezet képviselőjét, tagját, valamint kérelemre indult eljárás esetén a kérelmezőt is személyesen meghallgassa vagy őket írásban nyilatkoztassa, nem további bizonyítási eszközt nevesítő szabály. A törvény mindezzel az eljárásban félként eljáró személyek (az eljárás alá vont szervezet, kérelemre indult eljárás esetén pedig még a

kérelmező) nyilatkozatainak megtételét garantálja, amelyet a bíróság döntésétől függően tehetnek meg személyes meghallgatás keretében vagy írásban.

[25] A Cnytv. vizsgált szabálya mindezzel nem bontja meg a Pp. intézményi kereteit sem: a fél személyes meghallgatásának eljárásjogi szabályával (Pp. 230. §) összhangban rögzíti a törvény a személyes meghallgatás lehetséges alanyi körét törvényességi felügyeleti eljárásban – ide tartoznak a felek {hivatalból indult eljárás esetén a szervezet [Cnytv. 71/D. § (3) bekezdés], kérelemre indult eljárásban a kérelmezett szervezet és a kérelmező [Cnytv. 71/E. § (7) bekezdés]} és törvényes képviselőik, illetve adott esetben a kérelmezett tagja –; és a Pp.-vel összhangban álló annak rögzítése is a Cnytv.-ben, hogy a személyes meghallgatás törvényes alternatívája a felek nyilatkozatainak, tényállításainak írásos megtétele.

[26] A kérelmező álláspontjától eltérően tehát a Cnytv. 71/A. § (3) bekezdésében az ügyben érintettek személyes meghallgatására vonatkozó tartalom nem bizonyítás felvételére vonatkozó rendelkezés, hanem annak szabálya, hogy törvényességi felügyeleti eljárásban – kérelemre indult eljárás esetén annak kontradiktórius jellegének is megfelelően – biztosított legyen az, hogy valamennyi fél előadhassa álláspontját.

[27] Azt pedig, hogy a felek tényállításainak tisztázása érdekében a bíróság a feleket személyesen hallgatja-e meg vagy elegendőnek tartja őket írásban kötelezni nyilatkozataik megtételére a szükséges körben, az adott ügy sajátosságai határozzák meg, melyeket a bíróság mérlegel. (Jelen ügyben a személyes meghallgatás előzőeknek megfeleltethető hibáját és elmaradását – vagyis azt, hogy a felek bármelyike ne tehetette volna meg az ügyre tartozó releváns nyilatkozatait – a felülvizsgálati kérelem nem állította.)

[28] Mindebből következően az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül alkalmazták a Cnytv. 71/A. §-ának (3) bekezdését és mellőzték a kérelmező által indítványozott, de az adott eljárásban meg nem engedett tanúbizonyítást. Az előzőek egyben megalapozatlanná tették a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 276. § (1) és (5) bekezdésére, valamint a Cnytv. 71/G. § (2) bekezdés c) pontjára alapított részében is.

[29] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[30] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége miatt a felülvizsgálatot kérő kérelmező a felmerült költségeit viselni köteles. A kérelmezett javára felülvizsgálati eljárási költség – annak megfelelő, a Pp. 81. §-a szerinti felszámítása nélkül – nem volt megállapítható.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A határozat elvi tartalma

Civil szervezet elleni törvényességi felügyeleti eljárásban a bizonyítási eszközök igénybevétele szűk körben, kizárólag az okiratokra terjedően megengedett. Az a további törvényi rendelkezés, amely törvényességi felügyeleti eljárásban az ügyben érintettek személyes meghallgatásának lehetőségét teremti meg, és lehetővé teszi, hogy a bíróság az eljárás alá vont szervezet képviselőjét, tagját, valamint kérelemre indult eljárás esetén a kérelmezőt is személyesen meghallgassa vagy őket írásban nyilatkoztassa, nem bizonyítás felvételére vonatkozó rendelkezés, hanem annak szabálya, hogy törvényességi felügyeleti eljárásban – kérelemre indult eljárás esetén annak kontradiktórius jellegének is megfelelően – biztosított legyen valamennyi fél számára, hogy előadhassa az álláspontját.

Budapest, 2025. március 4.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró